

Hilvarenbeek, 27 januari 2020.

Geachte raadsleden,

Ten behoeve van de gemeenteraadsvergadering van donderdag 30 januari 2020, waarop de nota publieke gezondheid Midden-Brabant 2020-2023 besproken wordt zend ik u onderstaand een verslag van de vergadering van de Participatieraad d.d. 18 november 2019. De heer Marcel Berkel was bij deze vergadering door de Participatieraad uitgenodigd als deskundige.

Aangezien de nota gezondheidsbeleid regionaal al in oktober 2019 was vastgesteld heeft de Participatieraad hierover geen formeel advies uitgebracht.

De Participatieraad wil de inbreng van de heer M. Berkel graag onder de aandacht brengen van de gemeenteraadsleden.

Met vriendelijke groet,
Marie-José Oerlemans, secretaris.

Vergadering 18 november 2019:

4.	<p>Regionaal en lokaal gezondheidsbeleid – Marcel Berkel</p> <p>Het is een definitieve regionale nota met een lokale paragraaf. Er wordt geen advies gevraagd (het is een definitief document), maar de participatieraad kan altijd zijn opmerkingen doorgeven aan de gemeente. Er wordt opgemerkt dat maanden tevoren aan de gemeente gevraagd is om het document tijdig toe te sturen om te bespreken met een expert. Het is wederom een gemiste kans!</p> <p>Marcel merkt op dat het document voor zich spreekt. In vergelijking met de vorige periode is deze nota een hele verbetering – systematischer in opbouw. Zoals elke nota heeft ook deze nota de handicap dat het niet diep kan gaan. Dat is geen verwijt aan de samenstellers van de nota. Het gezondheidsbeleid is een complex thema omdat er veel aspecten aan vastzitten en ook andere beleidsterreinen. Dat maakt het lastig om in een nota van 10 pagina's tot een consistent geheel te komen. De samenhang van het gezondheidsbeleid met andere beleidsterreinen wordt teveel gemist. Het wordt wel hier en daar genoemd, maar het gezondheidsbeleid kun je niet los zien van het sociaal beleid, maatschappelijk beleid, onderwijs, beleid ten aanzien van politie en handhaving. De nota spreekt over een positief gezondheidsconcept, maar het benadrukt niet de status van een individu – hoe moet de toestand van een individu zijn om zich gezond te voelen. Het individu staat niet los van de invloeden van buitenaf. Zeker in deze tijd en in de afgelopen jaren hebben we toch wat bedreigingen van gezondheid en met name volksgezondheid voor onze kiezen gekregen en daar wordt in de nota geen aandacht aan besteed. Bijvoorbeeld de luchtverontreiniging in Brabant is een groot</p>	
----	---	--

<p>probleem en de veehouderij is een bedreiging voor volksgezondheid zeker als je dat niet goed reguleert. De gezondheidsbeleidsmakers moeten daar op voorsorteren en dat ontbreekt in deze nota. Het zijn zorgelijke ontwikkelingen waar we bij stil moeten staan. Drugsbeleid komt nadrukkelijk aan de orde, maar de aanpak ontbreekt. Dat kan je alleen maar aanpakken als je het vanuit verschillende kanten aanvliegt – in samenhang met andere terreinen. Drugsbeleid en drugscriminaliteit hangt samen met de algemene maatschappelijke ontwikkelingen ten aanzien van financiering van een en ander. Steeds vaker proef je wantrouwen bij de gemiddelde burger ten aanzien van beleidsmakers. Het vertrouwen bij de gemiddelde burger wordt regelmatig geschaad en het is een taak van de overheid of de beleidsmakers om dat vertrouwen te herstellen dan wel vast te houden. Er wordt veel gesproken over ambities en hoe men dat doel wil bereiken. Gezondheid leent zich daar niet goed voor, maar het is een stap in de richting. De getallen die in de bijlagen genoemd worden hebben te maken met de methode van meten. Roken is nog steeds een van de grootste bedreigingen. Een betrouwbare overheid wil zeggen als je een anti rookbeleid wil voeren dat je niet tegelijkertijd de lobby vanuit de gebaksindustrie toe moet laten. Het is of het een of het ander. De gemiddelde burger krijgt dat ook mee en als beleidsmedewerker moet je dat wel voor ogen houden. De overheid moet zich betrouwbaar tonen. De ambities die genoemd worden zijn erg gericht naar de individuele burger. De beleidsmakers zullen bij zichzelf te rade moeten gaan hoe ze die boodschap willen overbrengen.</p> <p><i>Gezonde start:</i></p> <p>Meer nadruk leggen op begeleiding van kwetsbare ouders c.q. kinderen. Er wordt vooral gesproken over de zwangerschap – dat mensen met een goede houding een zwangerschap aangaan, maar het is ook van belang om vroegtijdig te signaleren dat er mensen zijn met psychische problemen waarvan anderen zich afvragen of zij wel zo geschikt zijn om kinderen te hebben, en daar al dan niet actie op te ondernemen. Mensen met een psychiatrisch verleden kunnen soms in een conditie verkeren dat opvoeden lastig is en iets is wat ze niet waar kunnen maken. Het is maatwerk en dat maakt het lastig om in een beleidslijn vast te leggen en te verwoorden. In de nota worden concrete initiatieven genoemd zoals een ‘Nu niet zwanger programma’, maar dat neemt niet weg dat je nog steeds rekening zal moeten houden – ondanks de zorg die je daarvoor hebt en de mogelijkheden om mensen te sturen – dat het soms niet lukt omdat mensen niet toegankelijk zijn. Daar is een vangnet voor nodig of een opvangmogelijkheid. Veel opvangmogelijkheden die we een aantal jaren geleden nog hadden zijn weggegaan en dat is een trieste zaak.</p> <p><i>Gezonde leefstijl:</i></p> <p>Alleen als je een coherent beleid hebt (in samenhang met allerlei andere beleidsterreinen) kun je een beleid gezonde leefstijl maken. Daarin moeten alle aspecten van de samenleving betrokken worden dus ook vormen van landbouw of industrie en het gedoogbeleid ten aanzien van drugs. Mensen met een laag inkomen of mensen met schulden kunnen bijna nooit gezond voedsel kopen omdat het te duur is. Anti rookbeleid, anti alcoholbeleid en anti drugsbeleid is heel noodzakelijk, maar het is inmiddels genoegzaam bekend dat dit schadelijk is voor de gezondheid. De vraag is of je hier prioriteit aan moet blijven geven. Wellicht is het beter om meer in te zetten op begeleiding en opvang van kinderen die niet in een veilige woonomgeving bij de ouders kunnen blijven. Er zijn veel instanties die zich met die kinderen bezighouden en langs elkaar heen werken. Het kind wordt letterlijk vermalen en heeft dan geen schijn van kans.</p> <p><i>Gezonde geest:</i></p> <p>Mensen met psychiatrische problematiek die in een crisis geraken hebben een groot probleem. Die hebben een directe crisisopvang nodig om weer op de rails te komen – al dan niet met medicijnen –</p>
--

zodat ze weer verder kunnen. In Nederland is daar zo op bezuinigd dat daar geen mogelijkheid meer voor is. De enige mogelijkheid die dan nog bestaat is dat de politie orde op zaken stelt en zo iemand tijdelijk uit huis meeneemt naar het bureau. Maar je zet zo iemand niet in een cel, want het is een patiënt. Na een aantal uren is die persoon weer naar huis. Dat is een probleem wat heel veel onrust veroorzaakt, niet alleen bij de mensen om wie het gaat maar ook bij familie en de buurt. Het is beter om regionaal een goede crisis opvangmogelijkheid te creëren dan in te zetten op bijvoorbeeld een anti rookcampagne. De wethouders van omliggende gemeenten zouden zich hard kunnen maken voor een goed opvangbeleid voor mensen met mentale problemen en druk kunnen uitoefenen bij de centrale overheid en bij het Rijk.

Gezonde omgeving:

Zorg dat er sociale veiligheid is. Wellicht zitten we hier over vier jaar weer met een nieuwe nota met dezelfde problematiek. Er zijn hoge ambities waarvan je bij voorbaat al weet dat je het niet voor elkaar krijgt. Het is een complexe materie die tegelijkertijd van heel veel kanten aangevlogen moet worden. Dat vergt veel analyse. Op de vraag hoe andere landen dat aanpakken wordt geantwoord dat Nederland 450 gedwongen uithuisplaatsingen van kinderen heeft. In Noorwegen is dat 10 of minder en in Zweden 0. Dat komt omdat daar in de wet is opgenomen dat een kind niet uit huis geplaatst mag worden. Een kind hecht zich altijd aan de ouders en de overheid heeft maar te zorgen dat wordt ingezet op het gezin. In Oost-Europa zijn zogenaamde jeugdpleizen in het leven geroepen. Daar worden alle faciliteiten geboden aan kinderen om te doen wat ze zouden willen doen. Ze kunnen elk initiatief daar ontplooiën en dat heeft een enorm effect op de ontwikkeling van de kinderen.

Lokale nota:

In de lokale nota wordt gesproken over verbinding met andere beleidsterreinen, maar niet geconcretiseerd. Ten aanzien van het middelengebruik, daar zou aan toegevoegd moeten worden de noodzaak om de invloed van drugcriminaliteit tegen te gaan. De overheid moet daar het voortouw in nemen en heeft daar een voorbeeldfunctie in. Ten aanzien van opvangmogelijkheden moet nagedacht worden over punten waar in geval van nood iemand in crisis of een aanstaande moeder waar het niet goed mee gaat, om daar gericht adequate inzet te kunnen doen. Hetzelfde geldt voor mensen in geestelijke nood.

Vanuit de participatieraad wordt opgemerkt dat bij lokaal bij herhaling staat dat ouders heel goed weten hoe ze het zouden moeten doen (alcohol) en meer dan de helft doet het verkeerd, want ze geven het verkeerde voorbeeld. Is er een andere aanpak nodig? Mogelijk mensen wijzen op de consequenties daarvan – invloed op de hersenen op langere termijn en dat doordoor zorgkosten ontstaan? Misschien moet een hardere lijn gevolgd worden en de confrontatie worden aangegaan met de ouders en hen verantwoordelijk stellen. Marcel antwoordt dat mensen zich niet makkelijk laten zeggen wat ze wel en niet mogen doen. Als je beleid wil maken dan moet het een gedragen beleid zijn, maar dan zijn er altijd nog mensen die hun eigen gang gaan. Als het gedrag schadelijk is voor de mens zelf, maar niet direct voor anderen dan kun je de mens confronteren met de gevolgen van dat gedrag. Is dat gedrag schadelijk voor de samenleving dan zal je als samenleving moeten optreden, maar dan moet er wel gehandhaafd worden.

De voorzitter bedankt Marcel voor zijn inbreng en zijn komst.